

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย
ร่วมกับเทคนิค KWL Plus*

The Development Of Learning Achievement And Analytical Thinking Skill On
Thai Society And Peaceful Of Matthayomsuksa 3 Students Using Discussion
Method With Kwl Plus Technique

สถาพร ขอเพียรกลาง (Sathaporn Korpearnkarn)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus 2) เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม เขตบางกอกน้อย จังหวัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 36 คน

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) รูปแบบการทดลอง (The One - Group Pretest - Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี 3) แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับเทคนิค KWL Plus สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test for dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อนัน ปันอินทร์

M.Ed in Educational Social Studies at Faculty of Education, Silpakorn University,

e – mail Address: sathaporn096@gmail.com Thesis Adviser: Anan Punain, Ph.d.

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

Abstract

The purposes of study were to: 1) compare the learning achievement on Thai society and peaceful of Matthayomsuksa 3 students using discussion method with KWL PLUS technique; 2) compare Matthayomsuksa 3 students analytical skills before and after using discussion method with KWL PLUS technique and 3) study the opinions of Matthayomsuksa 3 students using group discussions with KWL PLUS technique. The sample of this research consisted of 36 Matthayomsuksa 3/7 students studying in the second semester during the academic year 2015 at Watdusitaram Secondary School. The instruments employed to collect data were: 1) lesson plans; 2) a learning achievement test; 3) a learning achievement an analytical thinking skills test and 4) a questionnaire on the opinions of students towards using discussion method with KWL PLUS technique. The collected data were analyzed by mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) t – test for dependent and content analysis

The findings were as follows:

1. The learning achievement of Thai society and peaceful of Matthayomsuksa 3 students using discussion method with KWL PLUS technique were significantly higher than before at the .05 level.

2. Analytical thinking skills of Matthayomsuksa 3 students using discussion method with KWL PLUS technique were significantly higher than before at the .05 level.

3. The opinions of students towards using discussion method with KWL PLUS technique were at the high level.

บทนำ

สังคมโลกในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมือง และในการที่จะพัฒนาได้นั้นต้องใช้บุคคลที่มีความรู้เข้าไปเป็นแรงขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนา ซึ่งการที่จะสร้างความรู้ที่จะนำไปพัฒนาได้นั้นจะต้องมีรากฐานมาจากการศึกษาที่ดี เพราะการศึกษานับเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่ง สำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ทั้งในด้านของเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังกระแสนพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงเห็น

ความสำคัญในการศึกษา (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ 2538: 4) ตอนหนึ่งความว่า

“การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นการลงทุนที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ และเราใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยวิธีต่างๆ ในบรรดาปัจจัยต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการพัฒนาซึ่งมีหลายปัจจัยนั้น ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด แม้เราจะมีปัจจัยอื่นๆ อย่างสมบูรณ์ แต่ถ้าทรัพยากรมนุษย์ไม่มีคุณภาพแล้ว การพัฒนา ก็ไม่อาจประสบความสำเร็จสูงสุดได้” จากพระราชดำรัสดังกล่าว ได้ระบุถึงความสำคัญของการศึกษาซึ่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของสังคมโลกจึงได้มีความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาโดยควบคู่ไปกับการดำรงชีวิตอยู่บนวิถีความเป็นไทย ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังที่ปรากฏในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยที่พึงประสงค์มีลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรม มีคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หรือกล่าวได้ว่าเพื่อให้ได้คนดีมีปัญญาและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542: 5) สถานศึกษาจึงมีบทบาทในฐานะองค์กรสำคัญ ที่จะเปลี่ยนผ่านการศึกษาให้มีหลักสูตรการจัดการเรียนรู้แนวทางสนับสนุน และสร้างโอกาสทางการศึกษา เพื่อสร้างมาตรฐานการจัดการศึกษาที่ควรจะเป็น และผลักดันให้เกิดการดำเนินการไปในทิศทางดังกล่าว จนการศึกษาสามารถบรรลุเป้าประสงค์คือ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่พึงประสงค์ตอบสนองและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม สามารถพัฒนาตนเองและสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่ควรจะเป็น สามารถสร้างผลิตผลบนฐานความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ สามารถแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศได้ และไ้ความเป็นไทยไว้อย่างสมบูรณ์ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะทางด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551: 1)

ปัญหาการศึกษาระดับชาตินั้น จากการติดตามการปฏิรูปการศึกษาในรอบ 6 ปี หลังการประกาศใช้ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา 17,562 แห่งทั่วประเทศ คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของโรงเรียนทั้งหมด พบว่า การจัดการเรียนการสอนครูยึดผู้เรียนเป็นสำคัญยังมีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 39.2 การจัดกิจกรรมที่กระตุ้นผู้เรียนให้รู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ มีคุณภาพอยู่ในระดับร้อยละ 13.5 และครูสามารถนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเพียงร้อยละ 21.6 ของสถานศึกษาทั้งหมด การประเมินคุณภาพทางด้านผู้เรียนพบว่า ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมากในทุกกลุ่ม โดยเฉพาะความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยญาณ ความคิดสร้างสรรค์ มีคุณภาพระดับดีเพียงร้อยละ 11.1 และการมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพดีเพียงร้อยละ 26.5 สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O- NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยในระยะเวลา 3 ปี ย้อนหลัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 – 2557 ของโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีคะแนนเฉลี่ยของระดับประเทศไม่ถึงร้อยละ 50 ดังนี้ 47.12, 39.37, และ 46.79 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)) ในขณะเดียวกันผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O- NET)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ปีการศึกษา 2555 - 2557 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ คือ 44.87, 38.42 และ 41.82 ตามลำดับ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน))

นอกจากนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมศึกษา 6 รหัสวิชา ส23103 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ปีการศึกษา 2555 ปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2557 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ ลดต่ำลง เนื่องจากในรายวิชาสังคมศึกษา เป็นวิชาที่มีเนื้อหาสาระที่ต้องอาศัยกระบวนการคิด เช่น ในเรื่อง การขัดแย้ง หรือลักษณะของสังคม เป็นต้น ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการคิดเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบหรือแนวทางใน การได้มาของคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับการที่นักเรียนขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และแก้ปัญหา เนื่องจากกลุ่มนักเรียนที่มีผลการเรียนที่ต่ำหรือไม่ผ่านการประเมิน ทักษะการคิดก็จะขาดไป เพราะ นักเรียนขาด ทักษะการคิดด้านต่างๆ เช่น การคิดเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ตลอดจนการคิดแก้ปัญหา ขาดสมาธิ ขาดความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้มีนักเรียนสอบไม่ผ่านการประเมินเป็นจำนวนมาก

สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์สอบถามครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และครูที่ปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความสนใจ และใส่ใจในการเรียน ขาดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ มักจะเรียนรู้โดยการฟังบรรยายของครูเพียงอย่างเดียว ขาดการค้นคว้าหา ความรู้เพิ่มเติม ขาดการศึกษาหนังสือและอ่านบททบทวนบทเรียน และขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับ เพื่อนร่วมชั้น

ดังนั้นครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจึงต้องพิจารณาอย่างรอบครอบในการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้อง และเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กล่าวถึง การจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยสรุปดังนี้ คือ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมจะต้องสอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การแก้ปัญหา และการนำไปประยุกต์ใช้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักการอ่านศึกษาค้นคว้า ใฝ่เรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ความรู้ต่าง ๆ อย่างสมดุล รวมถึงการปลูกฝัง คุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยผู้สอนควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รอบด้าน

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้วิจัยศึกษาได้ค้นคว้าจึงเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจ และในการจัดการเรียนรู้ควรเป็นวิธีที่สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ พัฒนาส่งเสริมให้นักเรียนใฝ่เรียนรู้ แลกเปลี่ยนความคิดร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ คำตอบ หรือข้อสรุปที่ ถูกต้อง ซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม ตลอดจนรูปแบบและกระบวนการจัดการ เรียนรู้ หลากหลายวิธี ซึ่งแต่ละวิธีเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาหลากหลายวิธี พบว่า การสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL, KWL Plus ซึ่งเทคนิคเหล่านี้ล้วนแต่เป็นเทคนิคที่ช่วยพัฒนา ทักษะในด้านต่างๆ เช่น การอ่าน ทักษะการคิด และความสามารถในการเชื่อมโยง สรุปความ และการให้เหตุผล

วิธีสอนแบบอภิปรายเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกฝนเกี่ยวกับกระบวนการของการใช้ ความคิด เพราะเป็นการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ ช่วยให้ได้พัฒนา

ทั้งความรู้ ด้านเจตคติ และทักษะการเรียนรู้(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2529: 90-91) จากการศึกษาพบว่าการอภิปรายกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ช่วยเสริมสร้างผู้เรียนได้พัฒนาทางสติปัญญา เกิดทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เหตุผล การตัดสินใจ เกิดการปฏิสัมพันธ์กับสังคมสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา แสงขาว (2540) พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปากเมือง จังหวัดพัทลุง ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการอภิปรายกลุ่ม มีคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้งของนักเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล รวมถึง เทคนิค KWLH ซึ่งเทคนิคนี้เป็นเทคนิคที่ช่วยพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ เช่น การอ่าน ทักษะการคิด และความสามารถในการเชื่อมโยง สรุปความ และการให้เหตุผล ดังที่ รัชรา เล่าเรียนดี (2548:144 -145) และผจงกาญจน์ ภูวิธาวรรณ (2534 : 89) ได้กล่าวไว้ว่า เทคนิค KWL Plus เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ โดยผ่านการอ่าน เพราะแต่ละขั้นตอนมุ่งใจให้นักเรียนอ่าน การคิดวิเคราะห์โดยละเอียดและพัฒนาทักษะการเขียนสรุปความ ได้เช่นเดียวกันจากขั้นการเขียนสรุปความจากแผนภูมิรูปภาพ เทคนิค KWL Plus มีพื้นฐานจากเทคนิค KWL ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ (K) ระบุสิ่งที่รู้ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำหนด หรือหัวข้อที่กำหนด และ (W) อยากรู้อะไรบ้าง จากสิ่งหรือเรื่องที่กำหนดในขั้นแรก และ (L) เรียนรู้อะไรบ้างจากเรื่องที่กำหนด หลังจากอ่านเสร็จแล้ว ที่แตกต่าง คือ KWL Plus มีการเพิ่มการทำแผนภูมิรูปภาพความคิด และสรุปเรื่องราวต่าง ๆ ที่อ่าน เมื่อจบกระบวนการ KWL แล้ว จากกระบวนการเทคนิค KWL Plus กล่าวได้ว่า เทคนิคดังกล่าว สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ เพราะแต่ละขั้นตอนมุ่งใจให้นักเรียนคิดวิเคราะห์จากการอ่านโดยละเอียด นอกจากนี้การถามคำถามและเสริมแรงของครูช่วยให้นักเรียนอยากรู้ อยากแสวงหาคำตอบที่หลากหลาย KWL ทำให้ผู้เรียนอ่านอย่างพิจารณา อ่านอย่างละเอียด หรือทบทวนสิ่งที่รู้มาก่อน สิ่งนี้นักเรียนต้องรู้และได้รู้ อะไรจากที่อ่าน เทคนิค KWL Plus สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระโดยเฉพาะในเรื่องที่นักเรียนต้องอ่าน คิด และทำความเข้าใจ เรื่องที่อ่านไว้สำหรับฝึกฝนทักษะการแก้ปัญหา และการคิดแบบต่าง ๆ ได้โดยคงสาระและขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนของ KWL โดยเพิ่มเติมในส่วนของการทำแผนผังความคิด (Mapping) และการสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่อ่านและนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ จากข้อดีของวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งต้องอาศัยการอ่านและการคิดอย่างเป็นระบบ และเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ซึ่งจากสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของโรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม ที่เกิดกล่าวนมาในข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus มาใช้ในการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา
 - สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปร 2 ประเภท ได้แก่
 - 1.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus
 - 1.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี
 - 1.2.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์
 - 1.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.1 ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 8 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 325 คน
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 36 คน ได้มาด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

แบบแผนงานวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองแบบแผนการวิจัยแบบ The One - Group Pretest - Posttest Design

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T_1	X	T_2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือใช้ในการวิจัย คือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี โดยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ กำหนดการให้ค่าคะแนน คือ ถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน
3. แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียน (Pretest) และหลังเรียน (Posttest) เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 23 ข้อ กำหนดการให้ค่าคะแนน คือ ถูกได้ 1 คะแนน ผิดได้ 0 คะแนน
4. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นตอนเตรียมการทดลอง

1.1 ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus

2. ขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 เวลาที่ใช้ในการทดลองจำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 1 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที จำนวน 12 คาบ

2.2 เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อหาในสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง ส23103 รายวิชาสังคมศึกษา 6 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี โดยมีเนื้อหาดังนี้ ลักษณะของสังคมไทย ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในสังคมไทย ปัญหาสังคมและแนวทางแก้ไข แนวทางการร่วมมือในการลดความขัดแย้งและสร้างความสมานฉันท์ และปัจจัยการส่งเสริมการดำรงชีวิตให้มีความสุข

2.3 ในขั้นตอนการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้ 1. ขั้น K (Know) รู้อะไรจากเรื่องที่เราอ่าน หรือจากหัวเรื่องที่กำหนดโดยนักเรียนศึกษาเอกสารหรือข้อมูลที่ครูนำมาเสนอ โดยครูผู้สอนคอยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้หรือสงสัย 2. ขั้น W (What do want learn) นักเรียนอยากเรียนรู้อะไร นักเรียนตั้งคำถามหรือข้อสงสัยในเรื่องที่นักเรียนศึกษา นำไปสู่การศึกษาค้นคว้าเพื่อหาคำตอบ 3. ขั้น (What I learned) เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง โดยนักเรียนเข้ากลุ่มอภิปราย ตามหัวข้อที่นักเรียนสนใจ โดยแบ่งเป็นกลุ่มซ้อนกัน 2 วง กลุ่มวงในและกลุ่มวงนอก มีสมาชิกจำนวนเท่า ๆ กัน ขณะที่สมาชิกวงในประชุมหรืออภิปรายกันในเรื่องใด

เรื่องหนึ่งสมาชิกวงนอกจะทำหน้าที่สังเกตการณ์ ในขั้นนี้เป็นการร่วมกันอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปและหาความคิดรวบยอด โดยนักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากจากเอกสารหรือใบความรู้มาใช้ในการตอบข้อสงสัยหรือคำถามที่ตนตั้งไว้ ซึ่งนำข้อมูลที่ได้นำมาเติมลงในตารางช่อง L 4. ขั้น Plus การสร้างแผนผังความคิด นักเรียนนำข้อมูลคำตอบที่ได้มาสรุปสร้างเป็นแผนผังความคิด และ 5. ขั้นนำเสนอ นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันนำเสนอแผนผังความคิด

3. ขั้นหลังการทดลอง หลังเสร็จสิ้นการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post - test) เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ และนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน กลุ่มทดลองที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ไปใช้กับนักเรียน กลุ่มทดลอง และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่า (t -test) แบบ dependent

2. วิเคราะห์ข้อมูลทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่า (t -test) แบบ dependent

3. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ในด้านบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้หาค่าเฉลี่ย สังคมไทย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาวิเคราะห์ ดังนี้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบเกณฑ์การพิจารณาความคิดเห็นแบบ 5 ระดับและนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การพิจารณาความคิดเห็นจากแนวคิดของเบสต์ (Best 1981:1982, อ้างถึงในบุญชม ศรีสะอาด 2532: 111)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์การเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มร่วมกับเทคนิค KWL Plus สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียน ($\bar{X}$ = 17.28, S.D. = 2.11) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 10.44, S.D. = 2.17) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 การพัฒนาของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง สังคมไทยและสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ได้ผ่านการตรวจและปรับแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ และหลังจากได้ปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญผู้วิจัยได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนก่อนนำไปทดลองจริง ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพความเชื่อมั่น นำไปสู่การพัฒนาของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 จากลักษณะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เป็นวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นำไปสู่การคิดและอภิปรายอย่างมีเหตุผลเพื่อแสวงหาคำตอบ นำมาซึ่งการเข้าใจในเนื้อหาอย่างชัดเจน เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการใฝ่เรียนรู้ ซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มร่วมกับเทคนิค KWL Plus ที่สำคัญนำไปสู่การส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ได้แก่ ขั้น L (What do want to learn) และ ขั้น Plus โดยในขั้น L (What do we learned) เราได้เรียนรู้อะไรบ้าง โดยในงานวิจัยเป็นรูปแบบของการอภิปรายกลุ่มซ้อนกัน 2 วง กลุ่มวงในวงนอก มีสมาชิกจำนวนเท่าๆกัน ขณะที่สมาชิกวงในประชุมหรืออภิปรายกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสมาชิกวงนอกจะทำหน้าที่สังเกตการณ์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สื่อสารและผู้รับสารที่ดี และเป็นการฝึกให้เกิดการคิดวิเคราะห์พิจารณาในสิ่งที่เพื่อนกำลังอภิปรายในแต่ละประเด็น โดยการอภิปรายกลุ่ม เป็นการจัดกิจกรรมการสอนที่เปิดโอกาสให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มได้ใช้กระบวนการคิด การพูดและการคุยสนทนานั้นดำเนินไปอย่างมีจุดหมาย ชี้แจงเหตุผล แลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลประสบการณ์ความคิดเห็น และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนพบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือและร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับตัวอย่างภาพเหตุการณ์ สถานการณ์ ข่าวหรือภาพบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ตามประเด็นที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ (2523 : 67-68) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของวิธีสอนแบบอภิปรายไว้ดังนี้ 1. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจความรู้ต่างๆ ที่ได้เรียนมาอย่างถ่องแท้ 2. ช่วยให้ได้มีความคิด กล้าพูด กล้าแสดง 3. ช่วยให้ได้รู้จักพิจารณาปัญหาต่างๆ และจะได้มีทักษะในการแก้ปัญหา ส่วนในขั้น Plus เป็นขั้นการสร้างแผนผังความคิด นักเรียนนำข้อมูลคำตอบที่ได้จากการอภิปรายมาสร้างเป็นแผนผังความคิดสรุปความคิดรวบยอด สำหรับแผนผังความคิด เป็นการจัดกลุ่มในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทำให้เห็นภาพรวมเห็นความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดต่าง ๆ ซึ่งประโยชน์ของแผนภูมิรูปภาพความคิดกับการใช้งานด้านการจัดการเรียนรู้ สมศักดิ์ สินธุเวชชัย (2544: 21) ผู้เรียนสามารถนำแผนภูมิรูปภาพความคิดมาใช้สำหรับจัดบันทึกความรู้ การสรุป การอภิปราย ทบทวนความรู้เดิม การจัดระบบข้อมูลที่กระจัดกระจายให้เป็นระเบียบ ตลอดจน

วางแผนการทำงาน การเสนอผลงานและการเขียนรายงาน ไสว พิกขาว (2544: 13) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนภูมิรูปภาพความคิดไว้ดังนี้ 1. ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาหรืองานต่าง ๆ 2. ช่วยบันทึกและสามารถมองเห็นข้อมูลจากการระดมสมอง 3. ใช้ในการสรุปหรือสร้างองค์ความรู้ และ 4. ช่วยจัดระบบความคิดทำให้จำได้ดี

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่มแบบ ร่วมกับ เทคนิค KWL Plus นำไปสู่การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ตามสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐรินทร์ ศรีวิโชติธนกุล (2551:71) พบว่า การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องกลยุทธ์การบริหารตนเอง ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่มนั้น มีผลการเรียนรู้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการศึกษาพบว่า การอภิปรายกลุ่มเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ช่วยเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความเจริญพัฒนาทางสติปัญญา เกิดทักษะกระบวนการต่าง ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การใช้เหตุผล การตัดสินใจ เกิดการปฏิสัมพันธ์กับสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Carr and Ogle (1987 :626 - 631) ได้ศึกษาวิธีการใช้เทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนาความสามารถในการเข้าใจและทักษะการสรุปความ โดยทดลองกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำและอยู่ในโครงการสอนซ่อมเสริมโดยใช้วิธีสังเกตและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ผลการศึกษาปรากฏว่านักเรียนสามารถถ่ายโอนการใช้เทคนิค KWL Plus ไปสู่สถานการณ์การอ่านเรื่องใหม่ได้ รวมทั้งมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านตลอดจนมีทักษะการย่อความที่ดีขึ้น

2. ทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus หลังเรียน ($\bar{X}$ =15.89, S.D. =2.61) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ =10.00, S.D. = 4.24) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับ เทคนิค KWL Plus มีขั้นตอนที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ได้แก่ ขั้น K (Know) ขั้น L (What I learned) และขั้น Plus โดยในขั้น K (Know) เป็นการใช้คำถาม รูปภาพ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนทบทวนในความรู้เดิมและนำไปสู่การเชื่อมโยงความรู้ใหม่ ใช้คำถามที่หลากหลายระดับความคิด เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามกับตนเอง โดยใช้คำถามที่หลากหลายเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิด จากบันทึกสังเกตพฤติกรรมหลังสอน พบว่า นักเรียนให้ความร่วมมือและร่วมกันแสดงความคิดเห็นกับตัวอย่างภาพเหตุการณ์สถานการณ์ข่าว หรือภาพบุคคลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ตามประเด็นที่ตั้งไว้ในขั้นการอภิปรายนักเรียนได้ร่วมหาข้อสรุปด้วยตนเองกับสมาชิกที่ร่วมอภิปรายกลุ่ม และขั้นการทำแผนผังมโนทัศน์นักเรียนได้สรุปโดยได้นำข้อมูล คำตอบ หรือข้อสรุปที่ได้จากการอภิปราย มาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง และความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับ เทคนิค KWL Plus อาศัยทฤษฎีทฤษฎีการสร้างแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow 1962 : 12, อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี 2547 : 69) ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ว่าการสร้างบรรยากาศที่สนองความสนใจของนักเรียนโดยการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ล้มระสอความสำเร็จในสิ่งที่เรียนเป็นเบื้องต้นทุกคน ซึ่งจะนำไปสู่ ความสำเร็จในระดับสูงต่อไป และทฤษฎี Constructivism คือแต่ละคนรับรู้และเข้าใจโลกภายนอกค่อนข้างจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เกี่ยวกับโลกภายนอกนั้นและความเชื่อเกี่ยวกับประสบการณ์เหล่านั้น ดังที่ วัชรภา เล่าเรียนดี (2549 :19) กล่าวว่า วิธีที่ง่ายและสะดวกสุดในการพัฒนาทักษะการคิดของเด็ก คือ การใช้คำถามที่เหมาะสม

เพื่อกระตุ้นกระบวนการคิดของเด็ก การเรียนรู้ของเด็กจะสนุกสนานมากขึ้น L (What do we learn) สำหรับงานวิจัยนี้เป็นรูปแบบของการอภิปรายกลุ่ม โดยมีข้อกัน 2 วง กลุ่มวงในวงนอก มีสมาชิกจำนวนเท่าๆกัน ขณะที่สมาชิกวงในประชุมหรืออภิปรายกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสมาชิกวงนอกจะทำหน้าที่สังเกตการณ์ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่จะเป็นผู้สื่อสารและผู้รับสารที่ดี และเป็นการฝึกให้เกิดการคิดวิเคราะห์พิจารณาในสิ่งที่เพื่อนกำลังอภิปรายในแต่ละประเด็น ซึ่งการอภิปรายกลุ่มรูปแบบนี้จะทำให้สมาชิกกลุ่มเกิดความเข้าใจปัญหา หรือเรื่องที่ศึกษาในแง่มุมต่าง ๆ ตามความต้องการหรือความสามารถของผู้ฟัง และเป็นการได้แสดงถึงการแสดงความคิดเห็นสอด คล้องกับทิตนา แคมมณี (2548: 352) กล่าวถึงการอภิปรายกลุ่มย่อย 1. เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนกลุ่มมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างทั่วถึง 2. เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่หลากหลายช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มากขึ้น 3. เป็นวิธีการสอนที่ช่วยส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะต่าง ๆ สอดคล้องกับ อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540: 105 – 108) Buzan (1991. อ้างถึงใน สุวรรณ ดวงสวัสดิ์) แผนภูมิรูปภาพความคิด เป็นเทคนิคที่ใช้ในการจัดระบบความคิดต่างๆ เข้าด้วยกัน การจัดลำดับความสำคัญการให้น้ำหนักการผูก การต่อความคิดหรือข้อมูลต่างๆ ให้เข้ากันอย่างมีระเบียบก่อนที่จะสื่อออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียน โดยใช้คำสำคัญในการนำเสนอแนวคิดต่างๆ เหล่านั้นเป็นแนวคิดหลัก และจะให้ความสำคัญกับการแตกกระจายความคิดจากจุดกลางแตกไปเรื่อยๆ ซึ่งเปรียบเสมือนความคิดย่อย โดยใช้สัญลักษณ์การสร้างภาพ มิติ ช่วยในการกำหนดความสัมพันธ์ของการคิดให้เป็นระบบระเบียบ มีเส้นลากเชื่อมโยงความสัมพันธ์และแจ่มแจ้งชัดเจน ทำให้การเขียนแผนผังความคิดเป็นการจัดการกับระบบข้อมูลต่างทั้งในด้านเนื้อหา ความเชื่อมโยงสัมพันธ์ และความสำคัญของข้อมูล ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2545: 112) และอมรศรี แสงส่องฟ้า (2542: 47) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการใช้แผนภูมิรูปภาพความคิดไว้ดังนี้ 1. ช่วยให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีวิจารณญาณ 2. สามารถใช้ประสบการณ์เดิมเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้เรื่องใหม่หรือรับข้อมูลใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3. ช่วยพัฒนาการทำงานของสมองทั้ง 2 ข้าง โดยที่สมองซีกซ้ายทำงานเกี่ยวกับภาษา ตรรกะ การตัดสินใจเป็นพื้นฐานของหลักการการวิเคราะห์ การแยกประเภท การเรียงลำดับ สมองซีกขวาทำงานเกี่ยวกับการมองเห็นภาพรวม จินตนาการ สีสัน มิติ การใช้ความคิดสร้างสรรค์

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับ เทคนิค KWL Plus นำไปสู่การมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่สูงขึ้นโดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดุสิตา แดงประเสริฐ (2549: 160 - 161) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ เปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการอยู่ในระดับดีและทักษะการคิดวิเคราะห์ด้านการคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอยู่ในระดับพอใช้

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus พบว่าผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาได้แก่ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นลำดับสุดท้าย

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus นักเรียนสามารถนำกิจกรรมการคิดวิเคราะห์ไปใช้กับการเรียนในวิชาอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.61) มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus มีขั้นตอนและกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทั้งจากการอภิปรายและการทำแผนผังความคิด โดยนักเรียนสามารถนำความรู้หรือวิธีการทำแผนผังความคิดไปปรับใช้ในวิชาอื่นๆ สอดคล้องกับ Lauzing (2005 : 197) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของ แผนผังความคิด ดังนี้เพื่อรวบรวมความคิดโดยการระดมสมอง เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเป็นการบูรณาการความรู้ใหม่กับความรู้เดิม และ เป็นการประเมินความเข้าใจและวิเคราะห์ในสิ่งที่สัมพันธ์กัน ในส่วนของประโยชน์ที่ได้รับ ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.64) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เนื่องจาก การเตรียมความพร้อมและส่งเสริมโดยการให้นักเรียนหาข้อมูลสนับสนุนล่วงหน้านั้นยังไม่เพียงพอต่อการสร้างฐานความรู้ให้กับนักเรียน ประกอบกับการอ่านและการสรุปประเด็นหรือการจับใจความสำคัญของนักเรียนที่ต้องการส่งเสริมเพื่อให้นักเรียนสามารถอ่าน วิเคราะห์ใจความสำคัญเพื่อที่จะเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น

ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus เป็นวิธีการที่ทำให้ครูกระตุ้นนักเรียนด้วยคำถามอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.39$, S.D. = 0.64) มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus มีการให้ความสำคัญกับใช้คำถาม เนื่องจากคำถามเป็นแรงเสริมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะกระบวนการคิดรวมถึงเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้สนใจในเนื้อหาสาระ สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 24) กล่าวถึงประโยชน์ของคำถาม ดังนี้ 1. สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน และแสดงให้เห็นความไม่เข้าใจของผู้เรียนในเบื้องต้น 2. ช่วยเน้นประเด็นสำคัญของสาระการเรียนรู้ที่เรียน และทบทวนสาระที่สำคัญในเรื่องที่เรียน ในส่วนด้านบรรยากาศการเรียนรู้ โดยความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ทำให้นักเรียนและเพื่อนมีความผูกพันและคุ้นเคยกันมากขึ้น ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.79) มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้การกระตุ้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในการอภิปราย ตลอดจนการสร้างปฏิสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมในการของสมาชิกในการอภิปรายยังไม่ครอบคลุม ทำให้การสร้างผูกพันและคุ้นเคยของสมาชิกในห้องเป็นไปได้น้อย

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายร่วมกับเทคนิค KWL Plus ส่งเสริมการเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์กับนักเรียน ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.68) มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละขั้นตอนมุ่งใจให้นักเรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์จากการอ่าน และการ

อภิปราย โดยนักเรียนได้มีส่วนในการแสดงหรือรับฟังความคิดเห็นเพื่อที่จะแสวงหาคำตอบที่ต้องการ สอดคล้องกับ วิชา เล่าเรียนดี (2548 : 145) กล่าวถึงเป้าหมายของ เทคนิค KWL Plus ดังต่อไปนี้ เทคนิค KWL Plus ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับผู้เรียน และฝึกการระดมสมองโดยมีกรอบในการร่วมกันคิด ในส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปรายกลุ่ม ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ส่งเสริมให้นักเรียนค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการรู้ ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.61) มีระดับความคิดเห็นต่ำสุด เนื่องจาก การเตรียมความพร้อมและส่งเสริมโดยการให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูล โดยวิธีการต่าง ๆ ทั้งด้านการอภิปราย ครูต้องการกระตุ้นหรือส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายมากขึ้นโดยอาจเป็นการใช้คำถาม เป็นต้น

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ ดวงสวัสดิ์ (2555 : 107) กล่าวว่านักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus อยู่ในระดับเห็นด้วยมากเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของดุสิตา แดงประเสริฐ (2549 : 168) กล่าวว่า นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus มีขั้นตอนกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติชัดเจน โดยครูเป็นผู้กระตุ้น นักเรียนจึงเข้าใจง่าย และสนุกสนานกับการเรียนรู้เมื่อกล่าวโดยภาพรวมในการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus นักเรียนส่วนใหญ่มีความสนใจและตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมที่ครูได้มอบหมาย ถ้าคิดแล้วแสดงความคิดเห็นและกล่าวอภิปราย มีมารยาทในการอภิปราย การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการดังกล่าวส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง สังคมไทย และสันติวิธี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. จากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีดังกล่าว ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะการคิด โดยการอภิปราย ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนั้นครูควรส่งเสริมจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงบรรยากาศ ตลอดจนถึงเร้า เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์

2. จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ในช่วงระหว่างการดำเนินการอภิปราย นักเรียนอภิปรายยังขาดความเชื่อมโยงในการอภิปราย มีการติดขัดในบาง

ประเด็น ดังนั้น ครูควรเตรียมความพร้อมและส่งเสริมโดยการให้นักเรียนหาข้อมูลสนับสนุนล่วงหน้าและ ครูต้องกระตุ้นนักเรียนโดยใช้คำถามเพิ่มเติม

3. จากการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ในการดำเนินการอภิปรายนั้น ครูต้องมีการตกลงและทำความเข้าใจกับนักเรียนเป็นอย่างดีถึงกฎและกติกา และรูปแบบการอภิปรายอย่างชัดเจน เพื่อที่จะช่วยส่งเสริมให้กิจกรรมดำเนินไปอย่างราบรื่นและกระชับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัย การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus เพื่อพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิจารณ์ญาณ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาวิจัย การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบอภิปราย ร่วมกับเทคนิค KWL Plus ในสาระการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว:กรุงเทพฯ.

_____. (2542). การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542.ม.ป.พ.:กรุงเทพฯ.

_____. (2543). เอกสารชุดเทคนิคการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาระบบการคิด. โรงพิมพ์การศาสนา: กรุงเทพฯ.

กระทรวงศึกษา. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2548). การประเมิน การอ่านคิดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.โรงพิมพ์. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว:กรุงเทพฯ.

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช.(2545). คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับชั้นมัธยมศึกษาแนวคิดและวิธีปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม. กรุงเทพมหานคร:บริษัท จูนพับลิชชิ่ง จำกัด.

ดุสิตา แดงประเสริฐ.(2549). “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และทักษะการเขียนสรุปความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus”วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ณัฐรินทร์ ศรีวิโชติธนกุล.(2551). “การพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องกลยุทธ์การบริหารตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโดยการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม” วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร.

ทิตนา แหมมณี.(2545). รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพมหานคร.สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2528). การพัฒนารูปแบบการฝึกทำงานกลุ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เล่ม 1 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทิตนา แคมมณี.(2515). กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานกลุ่ม.วารสารครุศาสตร์ 5,6 :31 - 35
- _____. (2551). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2538). **วิทยาการด้านการคิด**.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2537). **การพัฒนาและการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วัชรรา เล่าเรียนดี.(2547). **เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ**.นครปฐม:โครงการส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- _____.ก (2548). **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ**.นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____.ข (2548). **เทคนิคและยุทธวิธีพัฒนาทักษะการคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**.นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2552). **รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด**.นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศักดิ์ สีนุระเวช. (2542). ยุทธศาสตร์การสอน. **วารสารวิชาการ** 2 (1) , 30 – 31,51.
- ไสว พักขาว.(2544).**The Meaningful Learning Approach**. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครู วิทยาศาสตร์. เสนอที่จังหวัดระยอง.
- สุวรรณา ดวงสวัสดิ์.(2555).“การศึกษาผลการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง เศรษฐกิจไทยและเศรษฐกิจโลก ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWLH Plus.”วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมรศรี แสงส่องฟ้า.(2542). “การเปรียบเทียบความเข้าใจและแรงจูงใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทะเลบก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี KWL – Plus กับการสอนอ่านตามคู่มือครู.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษใน ฐานะภาษาต่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อบรม สนิทบาล และกุลชลี องค์ศิริพร.(2524).**ประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง.(2540). **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ภาษาต่างประเทศ**
- Buzan, T,& Buzan, B. **The Mind Map Book: Radiant Thinking**. London: BBC Books, 1977.
- Carr , E., and Donna Ogle. “K-W-L Plus” : A Strategies for Comprehension and Summarization.”*Journal of Reading* 30 (April 1987) : 626 – 631.
- Conner, Jennifer. **Instruction Reading Strategies : KWL (KNOW. WANT TO TO KNOW LEARN)**[Online].Accessed9May2006.Availablefrom
- de Bono, Edward. **Teaching Thinking**. 3 ed. London:Billings&Sons.1978
- Launzing,Jan. **What is Concept Mapping?**[Online]. Accessed 9 May 2006. A